

Szerkesztőség

Arad, Acseva-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regela Ferdinand 22.

(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

15L

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 480 Lel.

Fél évre 240 Lel.

Negyed évre 120 Lel.

Havonta 40 Lel.

Hirdetések díjszabás szerint

Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 2 lel, vasárnap

3 lel. Bucarestiben 50 banival

több.

Baj van a földdel,

mert a kalászt termő fekete föld nem mindenütt jutott azok kezébe, akiknek szánták. A földre jogot formálók valahogy úgy érzik, mintha lábuk alól erőszakos Kelemen kezek kőráncigálták volna a rögöt. Bucarestiben az ország házában, sullyaf bíró államférfiak teszik szavá azokat a visszaéléseket, amelyeket a földosztás körül elkövettek.

Románia, hogy belekapcsolódjék a modern nyugati államok közösségébe, földreformtörvényt létesített, mert érezte, hogy a régi feudális világnak vége van. Az Európán végigviharzott nagy tüzek nem maradhattak hatástalanul és végre földhöz kellett juttatni a föld nélküliket. Elkészült a földreform törvény, a nyugatnak szóló hatalmas demonstratív alkotás, királyi szó és írás szentesítette azt és esztendő óta mérk már fel szorgalmas mérnökök a birtokokat, hogy a parcellákat odajuttathassák minél előbb a föld után sóvárgóknak. Erdély és a régi királyság földművelő népének évszázados vágya teljesült ezzel. Megdőlni látszott az évszázadokon át, hangoztatott keserű parasz: „A föld nem azé, aki műveli!” A földet annak akarták és akarják odaadni, aki azt tényleg meg is műveli. A kormány és a végrehajtó szervek nem voltak tekintettel évszázadok tradícióira és a nagybirtokokból kihalították azt a megállapított részt, amit odaadték a parasztnak. A nagybirtokok összezsugorodtak közép és törpebirtokokká és az egykori nagybirtokosok szó nélkül türték ezt, mert a kihalított föld a földművelő parasztságnak kellett. A földosztást végrehajtó szervek lelkiismeretlenül hajtották végre a törvényt.

Most már a parlament is tárgyalja ezeket a csúnya visszaéléseket. A közvélemény azonban követeli, hogy kíméletlen szigorral folytassák le a vizsgálatot, a bünyösök kerüljenek a bíróság elé és nyilvánosságra kell hozni azoknak a neveit, akik lelkiismeretlenül megkárosították a földre jogosultakat, hogy a nyilvános közmegevelés sújtja a földreform hiénáit. A törvénynek is kell csapni a törvény ellen vétőkre, mert ezek nem csak a parasztságot károsították meg, hanem csorbát ejtettek az ország tekintélyén is.

Románia elismeri a szovjetet?

(A román- orosz tárgyalások új fázisa. — A Kamara ülése szigorú vizsgálat a földreform-visszaélések ügyében. — Lakók és háztulajdonosok az új lakbértörvény ellen.)

Bucurestiből jelentik: A felirati vita a kamarában befejezéshez közeledik. A szenátusban a vitát már napokkal ezelőtt befejezték, sőt egy küldöttség a választ már át is nyújtotta Ferdinand királynak. A felirati vitát mindkét Ház ellenzéké arra használta fel, hogy a földreformmal kapcsolatos visszaéléseket szellőztesse. A felszólalásoknak meg volt az eredménye, mert

a kormány szigorú vizsgálatot rendelt el a szabálytalanságok ügyében.

Az ellenzéki pártok azonban nincsenek megelégedve a azonban nincsenek megelégedve a vizsgálat eddigi produktumaival és elhatározták, hogy tovább folytatják a küzdelmet a bünyösök szigorú megbüntetéséért. Ha a felirati vita közben befejeződné, a költségvetési vita alkalmával mondják el ebben az ügyben beszédeiket az ellenzéki képviselők. A tervbe vett újabb ellenzéki felszólalások miatt remény van arra, hogy a Kamara a költségvetést még a jövő hónapban is tárgyalni fogja. A kormány ezzel szemben azt hangoztatja,

hogy a költségvetési vitát nem engedni elhuzni, mert azt még január 1-ig feltétlenül tető alá akarja hozni.

Bucurestiből jelentik: Galatiában a Jorga párt tartott négyülést, amelyen a pártvezér is megjelent, akit olyan hatalmas óvációban részesítettek, mint még sohasem. Jorga felszólalásában a parlament ellenzéki pártjának a működését bírálta ugyanolyan alapon, amint azt a Kamarában tartott beszédében tette.

Bucurestiben a bérlők és a háztulajdonosok tartottak tiltakozó gyűléseket, a készülő lakbértörvény ellen.

Bucurestiből jelentik: A Dimineata szerint a román- orosz gazdasági tárgyalások új fázisba jutottak. Oroszország kijelentette, hogy szintén kívánja a gazdasági összeköttetés felvételét Romániával egyben kérte, hogy

a diplomáciai összeköttetést ismét állítsák helyre a két állam között, továbbá a határátlépési zónának

és az illetékes módoszatoknak megállapítását. A román kormány szintén kívánja a normális összeköttetés felvételét, amelynek szükséges ségét már több ízben hangoztatta. Hatalmát megkezdte a tárgyalásokat a politikai összeköttetés felvételének tekintetében is. Ez azt jelentené, hogy a román kormány elismeri a jelenlegi orosz rezsimet. Ezzel szemben az orosz kormány végleges határnak tekintené a két ország között ezidőszert megvonott határvonalat, vagyis elismerné Besszarabiának Romániához való tartozását. A román delegáció ilyen értelmű instrukciókat kapott a tárgyalások folytatására, amelyek szerdán kezdődnek meg. Amennyiben az orosz kiküldöttek elfogadják a román kormány ellen javaslatát, a jelenlegi román delegációt kisebb tagokkal fogják kibővíteni.

OOOOOOOOOO

— A buziási választás. Buziacon december 30-án és 31-én lesz a szenátor választás. Mint ismeretes, dr. Goiti szenátort közjegyzővé nevezték ki és így mandátuma megüresedett. A buziási kerületben valamilyen párt állított szenátorjelöltet és így heves választási küzdelemre van kilátás.

Felmentett feleséggyilkos

(Az áldozat bucsuja a gyermekétől.)

(Párisi levelezőnk től.) A törvénytörvényes krónikában is szokatlanul megrendítő drámának a tárgyalása játszódott le a napokban a brüsszeli hadbírósa előtt. Egy őrnagy azért állt a bíróság előtt, mert törvénytörvényt tartott gyermekeivel a felesége fölött, kit hűlennek hitt s akit azután három revolverlövéssel megölt. „Ez a dráma a Diabolikus egy fejezetének látszik — írja az Echo de Paris tudósítója — s Barbey d'Aurevilly tollára volna szükség, hogy valaki rémességét és nagyságát megrajzolhassa“.

Scouvenont őrnagy és a felesége egy kis belga városkában. Monsban, csöndes házasságot éltek. A férj heve természetű volt, de imádkozta feleségét és két gyermekét. A háború alatt a harcok során számos kitüntetés szerzett, míg felesége Belgiumban maradt két gyermekével. Mikor azonban a fegyverszünet után a férj hazatért, feleségét nem a réginek találta. Az volt a benyomása, hogy a háború alatt egy idegen lakodott

Közéjük. Kezdetben azonban azt hitte, hogy valaki csak befolyással van a feleségére s négy évre volt szüksége, hogy gyanúja határozottabb alakot öltson.

Ami ezután következett, azt csak az őrnagy előadásából lehet tudni. Semmi határozott jel, semmi bizonyíték nincs arra, hogy hogyan folyt le a rettenetes tragédia. Az őrnagy előbeszélése szerint 1923 május 2-án a gyanúja hirtelen támpontot talált. Ezen a napon találkozott a sógorával, aki afelől kérdezősködött tőle, hogy ki beteg náluk, mert az orvost látta házukból kijönni. Scouvenont őrnagy agyán egyszerre átcikázott a gondolat: az orvos kell hogy a felesége szeretője legyen. Azonnal az orvos lakására ment, de nem találta otthon.

Mikor hazajött, felesége épp a konyhában volt. Azonnal feléje rohant és kérdőre vonta. Az őrnagy azt állítja, hogy a felesége bevallotta hűségét és csak azt hajtogatta: Őlj meg! Őlj meg!

Az őrnagy agyában lehetetlen gondolat támadt: házi törvénytörvényes volt a felesége fölött. A bírók

szerepét két fia fogja játszani, kik közül az egyik tizenöt, a másik tizenkét éves. Az apja felhívja a fiait és előttiük kényszeríti a feleségét, hogy bevallja hibáját:

— Mondd meg a gyerekeknek hogy mit tettél?

Az asszony válaszolta: — Megesaltam apát!

A férfi megparancsolja feleségének, hogy menjen a szalonba és bucsuzzék el a gyermekétől. Az után megakarja halgatni a gyermekek ítéletét, a kisebbik azonban azt válaszolja, hogy nem érti a dolgot, a nagyobbik pedig, hogy meg kell bocsátani. Megbocsátani, ez azonban lehetetlen. Az őrnagy is a szalonba megy s újra kezdi a kikérdezést. Mint később a vallomásaiban mondta, remélte, hogy felesége kérlelni fogja, az asszony azonban szó nélkül egy cédulát mutatott neki, melyet gyermekeihez intézett s amelyen a következő szavak álltak:

— Apa meg fog ölni. Nagyon szerettek titeket. Őt is nagyon szerettem. Ne haragudjatok rám. Késébeesett bismamátok.

Magyarországon megáll a bankóprés.

(A külföldi kölcsön előtt belföldi kölcsönrel kell pénzügyi rendet teremteni. — Kállay pénzügyminiszter nyilatkozata.)

Budapestről táviratozzák: A magyar kölcsön ügyében Londonba kiküldött delegátusok, mint megirtuk már visszaérkeztek Budapestre, magukkal hozva a Népszövetség biztató ígérését. Londonban és Párisban kedvező fogadtatásra talált a magyar kölcsön eszméje és bár az antant pénzügyi szakemberek 400 millió aranykoronáról 250 millióra redukálták a magyar igényeket, Magyarország szanalása mégis keresztülvihető. Kállay Tibor pénzügyminiszter Bécsben hírlapírók előtt részletesen nyilatkozott londoni útjának eredményéről és nyilatkozatában főként a már ismertetett módokat ismételte meg. Kitért azonban a magyar bankóprés kérdésére, amelyről a következőket mondotta:

— Az antant pénzügyi szakemberek a szanalás terén áldozatokat követelnek tőlünk: szükségessé válik a tisztviselői létszám csökkentése, hivatalok összevonása. Emellett önként érhetően jelentékeny fokozásra lesz szükség az állami bevételek terén. Minden áldozatot meg kell hoznunk, ha végre hamarosan rendezett viszonyokat óhajtunk teremteni és meg kell hoznunk azokat az előzetes áldozatokat is, amelyek — épp úgy, mint Ausztria esetében — tőlünk is megkívánják, hogy tudniillik a bankóprés működését még a kölcsön felvétele előtt egy előzetes belföldi kölcsön felvételével a legsürgősebben beszüntessük. A bizalomnak ez a belső megnyilvánulása és a belső erő elhatározó iniciatív fellépése a szanalásra:

a legjobb ajánlólevél valamennyi külföldi szakférfi és pénzügyi megítélés szerint arra, hogy sikert érhesünk el a pénzpiacon és biztosíthassuk a rendezés céljaira szükséges kölcsönt.

Az erre vonatkozó javaslatot még el kell készíteni és a parlament elé terjeszteni. Hogy milyen formában lehet végrehajtani a belső kölcsönt, arra nézve még nincsen pozitív javaslat. Én hiszem, hogy a nagy külföldi kölcsön előtt belső kölcsönrel sikerül rendet teremtenünk és a bankóprést megállítanunk.

Párisból táviratozzák: A december tizedikén összeülő népszövetségi konferencián a legsürgősebben a magyar kölcsön kérdését intézik el és ebben az ügyben minden körülmények között olyan értelemben döntenek, hogy a jövő év első heteiben már megtegyék a kölcsön folyósítására vonatkozó intézkedéseket. A Népszövetség tagjainak körében az a felfogás uralkodik, hogy a párisi tanácskozás rövid időtartama lesz.

Genéből táviratozzák: Magyarország pénzügyi újjaépítésének terve azóta, hogy a jövőteli bizottság október tizenhetedik határozatával felkérte a Népszövetséget a technikai tervezet elkészítésére, új fázisba lépett. Ennek az elhatározásnak a lehetőségét a tanács már szeptemberi ülészaka alkalmával előrelátta, úgy, hogy a főtítkárság és a nemzetek szövetségének pénzügyi bizottsága haladéktalanul hozzálátott az előkészítés munkájához. A decemberi tanácsülés ennek következtében már a pénzügyi bi-

Az őrnagy este elővette a revolverét és három golyót röpített a felesége fejébe.

Ez volt az eset az őrnagy öngyilkossága szerint és előlött kellett a hatóságoknak itélkeznie. De hogy lehessen itélkezni, mikor semmi bizonyíték, semmi kézzel fogható jel nincsen és a szemnek a lélek legelrejtettebb zugába kellene hatolnia, hogy igazságos legyen? A tanúk sorra vonultak fel, de semmit sem bizonyítottak. A cselédek szerint a doktor a háború alatt sokszor járt hozzájuk, de nem lehetséges, hogy orvosi kötelessége szolgáltatta oda? Senki a nőről sem mi rosszat nem tudott mondani, pedig egy olyan kis városban, mint Mons, a hírek hamar terjednek. A doktort mindenki komoly tudósnak ismerte s ő a bíróság előtt a tudományoknak élő ember szemmel látható féltékenysége dacára is a legkategorikusabban tagadta azt, amivel az őrnagy a feleségét vádolta.

A gyermekek vallomásuk szerint, nem hallották, hogy az anyjuk a bűnösségét bevallotta volna, amint az őrnagy állította. Hát ha az őrnagy tévedett, hát ha ingerültségében felesége válaszait félreértette. S valószínű, hogy ez az asszony, kit a férje imádott s ki a legjobb átvétársnak látszott,

házasságtörésre vetemedett volna. Avagy pedig, amint feltehető, csak belefáradt a dologba, csak igen büszke volt arra, hogy egy diühöngő haragja ellen védekezzen? S mindezek tetejébe, hogy a bíróság és hallgatóság bizonytalansága teljes legyen, ott vannak az őrnagy vallomásai, ki könnyezve, a legmeghatóbb szeretet hangján beszélt a feleségéről.

— *Érzem ennek a drámának egész borzalmasságát* — mondta a gyilkos — *és mégis erősen érzem, hogy kis feleségem megszabadult és a lelke itt van az én lelkem közelében.*

A bíróság az őrnagyot telmen tette. De ismét csak olyan ítélet ez, mely az emberi ítélőképeség teljes lehetetlenségét bizonyítja, mihelyt a lélek titkairól van szó. Soha senki se fogja megtudni, hogy mi történt a monsi kis villában s örökre titok marad, hogy a szerencsétlen asszony saját bűnének, nemességének, vagy férje impulzív természetének és a becsület dolgaiban való meg nem állkuvásnak az áldozata. A bíróság maga se szánta a végtelenség eldöntésnek, hanem csak az emberek előtt vetett véget az ügynek, melyet nagyobb és mélyebben látó hatalmak ítéletére bízott.

zottság elnökének végleges programjával foglalkozik.

Irodalom, művészet

N. Tessitori Nóra Aradon.

(Előadóművész magyar költők műveiből.)

Az előadóművészet nemcsak arra alkalmas, hogy az előadásra való írásokat népszerűvé tegye, hanem arra is, hogy élvezetesebb formában is megismertesse azokat a minden szépet szeretőket. A lelkét adni egy írásnak, értelmet és hangsúlyt adni minden szavának, de úgy, hogy a szép még szebb legyen, úgy, hogy lenyűgöző erővel lélegzetviesszafojtottan figyeljük a hangokban a szív dobbanását, az élet lüktetését olyan művészet, amely csak kivételesek tulajdona. Nincsen még egy olyan művészet, amelynek művelői között olyan kevés igazán nagy lenne, mint az előadóművészet művelői között. Mi több színházat játszani díszes keretek között, nagyszerű világiatási effektusokkal és a hatás előre beállított egyéb külső eszközeivel, vagy kiállani a szürke pódiumra és néhány lámpa halvány fényében verset mondani, de úgy, hogy a szívekbe markoljon a bánat minden szava, az öröm mint a gyémánt tündökljön? N. Tessitori Nóra bizonyosságot tesz arról, hogy minden külső eszköz nélkül a szívével és a felkészül az ajakán gyönyörködött, az érzések millió hura hangszerén játszik, amikor hangulatokat és történeteket leíró költeményeket érzékeltet meg. Költeményeket mondani és úgy mondani, ahogyan ő mondja, az előadóművészet teteje. Nagyszerű és lenyűgözően érdekes egyéni sége, hangjának hangszere, amely olyan, mint a harfa, csodálatos élményt kelt minden költemény interpretálásával. Így forrnak össze írás és előadó, az örök szépség és a gondolat, amelyeket a mának ad át egy pompás csokorban az előadóművésznő. A közeljövőben Aradon is estélyt ad N. Tessitori Nóra, amelyen Petőfi verseket, Babits Mihályt, Ady Endrét, erdélyi költőket tolmácsol és a székely népballadák gyöngyeit adja elő. (b. i.)

* Temesvári színházi műsor. Szerda: Hattyu. Csütörtök: Gyöngyvirág Kisasszony. (Bemutató.) Pénteken este, szombaton délután és este: Gyöngyvirág Kisasszony. Vasárnap 8 óra: Marinka, a táncosnő, 6 óra: Taifun, 9 óra: Bajadér.

* Az aradi színház heti műsora. Szerda: Három a tánc. (C. bérlet.) Csütörtök: Kisasszony férje. Belső-újdonság. Sugár Teri vendégfelléptével. (A. bérlet.) Péntek: Kisasszony férje. Sugár Teri felléptével. Szombaton: Varázskeringő, operett-repriz. Vasárnap délután: Asszonyok bolondja. Este: Három a kislány. (Bérlétszűnet.)

* Offenbach klasszikus zenéjéből állította össze a temesvári Nádor az Offenbach című operette zenéjét. A tegnapi temesvári előadást Sugár Teri fellépte tette szenzációssá, aki mint Hermine első ízben mutatkozott be operette szerepben. A kísérlet fényesen sikerült. A művésznő kivételes tehetsége, lebilincselő szépsége és szenzáció tolettjei egyaránt elragadták a közönséget. Lengyel Irén elragadóan bájos volt mint Eugénia. Somogyi Rózsai, Deésy Jenő, Kassay és Horváth pompás alakítás nagyban hozzájárult az est si-

keréhez, melyet csak a zenekar és a kórus magatartása veszélyeztetett. A rendező az első felvonás végén tul-tömté a színpadot. Nem a nagy tömeg, hanem a színpad célszerű kihasználása jelenti a sikert. (—él.)

* Az ügyvédjelölt szindarabja. Dr. Bihari József temesvári ügyvédjelölt még az elmúlt évben szindarabot írt a Virágcsalád címen, amelyet a temesvári színház igazgatósága elfogadott. A szindarab premierjét még decemberben megtartják.

* Aradi színházi hírek. Kisasszony férje Sugár Teri vendégfelléptével. Csütörtökön eleveníti fel a szintársulat Drégely Gábor „Kisasszony férje” című nagyhatású vígjátékát. Az ugynevezett fehér darabok között a legelső sorában foglal helyet a „Kisasszony férje”, amelynek repri-zét a hétköznapi színházi események közül már az is kiemeli, hogy a fő női szerepet ezúttal Sugár Teri játsza, aki már a Tökmagban és a Trónörökösben egészen maga részére hódította az aradi közönséget. Az aradi együttesből elsőrendű szerepet játszanak Harmath Jolán, Jávör, Sereghy, Gyöző, Darvas, mind olyan nevek, amelyek előre biztosítékot nyújtanak arra, hogy csütörtökön kifogástalan előadásban látja viszont a közönség a nagyszerű Drégely vígjátékot. A Kisasszony férje előadását Sugár Teri vendégfelléptével pénteken megismétli a színház. — Szombaton Strauss gyönyörű operettjének, a Varázskeringőnek repri-zét tartják Horváth Mici, Bartkó Etus, Balogh Böske és Tompa Béla felléptével. — Vasárnap délután az Asszonyok bolondja, este Három a kislány kerül színre. Zilahy Irén vendégfellépte műsorváltozás miatt a jövő héten történik.

* Unger Műtermüller vonós quartett f. hó 8-ikán, szombaton este fél 9 órakor tartandó kamarazeneestélyére belépő-jegyek Scherhag H. és Fia cégnél válthatók. Tekintettel a páratlan érdeklődésre, az előjegyzett jegyek csak 6-ig rezerváltak.

Darvas Lili gyászja.

(Öngyilkos lett a híres művésznő apja.)

Budapestről táviratozzák: Váratlan és tragikus módon halt meg ma Budapest legünnepeltebb drámai művésznőjének, Darvas Lilinek édesapja. Az alig 21 éves művésznő két év alatt olyan karriert futott meg, hogy Budapest közönsége nemcsak művészetét értékelté nagyra, hanem legbensőbb szeretetébe fogadta. A fiatal művésznőt most nagy bánat érte, rajongásig szeretett édesapja, dr. Darvas Sándor, aki keresett nőorvos volt a magyar fővárosban, ma önkézzel vetett végett életének. Szívenlőtte magát és azonnal meghalt. Dr. Darvas Sándor ötvennyolc éves volt és rendezett anyagi viszonyok között élt. Legközelebbi hozzátartozói: felesége és leánya, Lili nem is sejtik, hogy mi kergette a köztiszteltben álló embert a halálba. Életének legutolsó pillanatáig jó kedély-állapotban teljesítette hivatását és így teljesen érthetetlen dr. Darvas Sándor tragikus elhatározása és cselekedete. A fiatal művésznőt, aki különben is hosszabb idő óta beteg és hónapok óta szereplésének napjain is sanatóriumi kezelésben részesült, teljesen lesújtotta édesapja halála és valószínű, hogy gyászja miatt a közeljövőben nem is lép színpadra. Darvas Lili és édesanyja iránt nemcsak művészkörökben, hanem az egész magyar társadalomban átható nos részvét nyilvánult meg.

Amikor Berchtold Budapest és Bécs elfoglalására számított.

— Hötzendorfi Conrad emlékirataiból. —

Hötzendorfi Conrad emlékiratai napról napra izgalmasabb szenzációkat tárnak fel. A legújabb fejezetben többek között arról van szó, hogy Vilmos császár nem engedte meg a német seregeknek, hogy az osztrák-magyar főparancsnokság alá álljanak. Vilmos császárnak ezt az elhatározását így kommentálja Conrad:

— Frigyes főherceg öfenségének azt az ajánlatát, hogy a segítségünkre jövő német seregeket a monarchia hadsereg-főparancsnoksága alá helyezze, — Vilmos császár elutasította. Ez az elutasítás rendkívül bonyolult parancsnoksági viszonyokat teremtett. A mi főparancsnokságunk arra volt kényszerítve, hogy Hindenburggal együtt operáljon, de Hindenburg a német császár legfelsőbb parancsnoksága alatt állott. Ezenkívül Vilmos császár már ki is jelölte Hindenburg feladatát: — „az elérhető orosz csapatok oldalába és háta mögé kerüljön”. De hiszen ez az ellenség mozdulatától is függ és ezeket a mozdulatokat egyelőre nem lehetett megállapítani.

Széchenyi püspök temetése.

(A budapesti román követség részvétnyilvánítása.)

Budapestről táviratozzák: A szombaton este elhunyt gróf Széchenyi Miklós nagyváradi püspököt ma délelőtt az egyetemi templomban beszentelték Horthy Miklós kormányzó, a Budapesten élő főhercegnők és főhercegek, a körmany összes tagjai az egyházi és világi főrangú kiválóságok jelenlétében. A beszentelési szertartást Csernoch János hercegprímás vezette fényes papi segédlettel. A koszorúk sorában van a kormányzóé és a kormányé, de a legjelentősebb koszorú, amelyről nagy selyemszalag csüngött le, a román kormány budapesti képviselőjének koszorúja volt a szalagon következő felirással:

„La legation royal de Rome.”

A szertartáson a nagyváradi püspök küldöttségileg képviseltette magát. A szertartás után az elhunyt püspök holttestét ideiglenesen a Kerepesi-úti temetőben helyezték nyugalomra.

Elítelt szerkesztő.

(Hat hetet fogház antiszemita cikk miatt.)

Budapestről táviratozzák: Ma Kádár Lehel lapszerkesztőt a „Nép” című lapban sajtó utján elkövetett hitfelekezeti elleni igaztásért hat hetet fogházra ítélték. Kádár eredetileg dr. Ulain Ferenccet választotta védőügyvédjéül, de miután Ulain vizsgálati fogságban ül, helyette más ügyvéd jelent meg a mai tárgyaláson. Kádár Lehel védekezésében azt hangoztatta, hogy a magyar nem zsidó és a zsidó nem magyar, a kettőt semmi esetre sem szabad összekeverni. Van zsidó fajú im-

fani. Vilmos császár parancsa tehát legfeljebb — elméleti kívánságok volt tekinthető. Hogy ezt a kívánságot teljesíteni is lehet, azt a vezérnek kellett volna ott a helyszínen megállapítani. Az a törekvés, hogy német seregeket nem akartak osztrák-magyar parancsnokság alá állítani, rossz érzést keltett. Talán arra gondoltak, hogy a hegemóniájukat biztosítsák fölöttünk, vagy talán a német haderőket csak saját céljaikra akarták felhasználni? vagy éppen séggel nem bíztak az osztrák-magyar monarchia hadvezérének képességében?

Conradot határtalanul bántotta a német császár bizalmatlansága. Mindamellett nem veszítette el bátorságát, s tovább folytatta a tulerővel szemben a küzdelmet. Az akkori külügyminiszter, Berchtold, nem volt ilyen bátor: Ő már arra számított, hogy az oroszok Budapest és Bécs felé előre nyomulnak. Egy sürgönyében meg is kérdezte Conradot, mikorra lehet számítani, hogy az oroszok elfoglalják a várost.

perializmus és ezt gyűlöli. Ő még nem talált keresztényt, aki a zsidót ne utálta volna, de ezek, ha a nyilvánosság elé lépnek megtagadják a társadalmi antiszemitizmust. Ő ezzel szemben az eszmét szolgálja és addig folytatja a harcot, amíg a sikerhez el nem jut. A bírói ítélet indoklásában megállapítja, hogy Kádár cikkében azt állította a zsidókról, hogy ellenségei a magyarságnak. Ez a kifejezés pedig alkalmas az ellenséges gyűlölet felkeltésére s ezért el kellett ítélni.

Egy hipnotizőr orvos rémtettei.

(Szadista merényleteket követett el páciensein. — Az orvos egyik áldozata megőrült. — Az orvos lakásán tartott házkutatás szenzációs eredménye.)

Genéből táviratozzák: A genfi vizsgálóbíró rendelkezése a rendőrség letartóztatta Schwertzt ügyvenéves német orvost, az ismert magnetizőrt. Az ellene emelt vádak szerint az orvos számos asszonyt hipnotizált és páciensein aztán a legborzalmasabb szadista merényleteket követte el. Áldozatainak egyike, egy előkelő genfi uriaszony, az orvos praktikájának következtében megőrült. A szerencsétlen teremtés, akit azóta hasztalanul igyekeztek kihallgatni, e napokban pár percre visszanyerte emlékezőtehetségét és azt vallotta a vizsgálóbírónak, hogy minden erejével ellenállni igyekezett az orvos rejtélyes befolyásának, mert nem akart az orvos szóbájába fölmenni, azonban érezte, hogy egy ellenállhatatlan erő került hatalmába, amelynek nem tud ellenállni.

— Várni foglak, — mondta hidegen és parancsolóan Schwertz, amikor elfáltak és a szerencsétlen asszony hipnotikus transzban, akaratára ellenére, fölmenni az orvos lakására, aki aztán a leggyalázatosabb szadista praktikákat művelte vele.

A rendőrség a szerencsétlen urinő férjének följelentése alapján jutott a rejtélyes dolog nyitására. Azonnal házkutatást tartottak az orvos lakásán, ahol egész sereg kompromittáló anyag került a rendőrség kezére. Az orvosnak egész gyűjteménye volt perverz fényképekből és meg volt összes-

áldozatai fényképeinek a gyűjteménye, akiket magnetikus hatalmával visszaélve, a leggyalázatosabb módon tönkretett. Az orvos lakásán több koponyát és emberi lábcsárcsontokat találtak, s amikor a vizsgálóbíró megkérdezte az orvost, hogy honnan származnak ezek a csontok, akkor azt felelte, hogy szíksége volt rájuk tudományos kísérletet folytatásához. Az orvos letartóztatásának híre valószínűleg lázba hozta Genf egész közvéleményét. A rendőrség erélyesen nyomoz, hogy teljes fényt derítsen Schwertz rémes tetteire és megállapítsa áldozatainak számát.

„Egy egész világ ellen.”

Bécsben megjelent Károlyi Mihály emlékiratainak első kötete

Bécsből jelentik: Az összeomlást követő emlékiratírók sorában végül Károlyi Mihály alakja is felbukkant. Testes kötetben jegyezte fel azokat az emlékeit, a melyekről azt hiszi, hogy a közönség kíváncsi rájuk. Az öszirózsás forradalom vezérének annyi ilyen emléke van, hogy ebben a testes kötetben el sem fér valamennyi. Az „Egy egész világ ellen” — csak a forradalom kitöréséig történt eseményeket foglalja magában. Nem csoda, hogy ilyen sok mondanivalója van. Hiszen nem csak magamagáról beszél, hanem öseiről is elmond mindent... a maga módja szerint.

— Én nagyon messze fogom az elbeszélést kezdeni. — írja a bevezetésben — elmondom, amit öseimről tudok, elmondom gyermekkoromat és próbálom festeni a kört, amelyben felnőttem, a magyar arisztokraciát.

S hogy az olvasó afelől se legyen kétségben, hogy kicsoda az az ember, aki mindezt el akarja mondani, így írja körül a saját személyét:

— Egy megszégyent ember, egy megbántott férfi emlékiratíró, nem tagadom. De harcoltam magammal az objektivitásért. Sokat el kellett felejtennem, a míg a léleknek olyan nyugalmát, az itélőképességnek olyan tisztaságát éreztem magamban, hogy... szabad volt megszólalnom!

Az emlékiratokat feleségének, Andrássy Katinkának ajánlotta ezekkel a sorokkal:

Katusnak. Ez a könyv a tiéd, mert tiéd voltak az évek is, amelyekről ezek a lapok szólnak. Mert több voltál mint feleségem, mert örömben és csapásban, mindenben társam, mert küzdőtársam, dolgozótársam, szenvedőtársam, remélőtársam, igazi elvtársam vagy és voltál.

— Gróf Andrássy Katinkát 1914 november 7-én vettem feleségül. Amikor Prohászka püspök új junkra huzta a karikagyűrűt, — írja — nem sejtettük, hogy két év múlva Firenze uccáin egy teherautón ülünk majd egymás mellett szuronyos katonák közt, az én kezemen vasbilincsel és a feleségem követeli, hogy az ő kezét is verjük ugyanarra a bilincse. Az a vasbilincs, amelyre a feleségem (hasztalankul) rá akarta kezét veretni, nem erősebb kapocs közöttünk, mint a karikagyűrű? Abban a hat-

esztendőben, amely az esküvő és az Olaszországból való kiutasítás között van, az emlékedést és bukást, a jót és rosszat egymásban élve éltük meg.

Károlyi Mihály megcáfolja az a hitet, mintha felesége őt politikailag befolyásolta volna.

— Nagyon köszönöm neki a bátorságot igazi lényemhez. Nekem nagy, talán döntő része van abban, hogy megtaláltam az összhangot életem és elveim között. Ő érezte meg velem legerősebben, hogy nem lehet egy ember két életet, az elveket és az atavisztikus jóérzést. Nem lehet, például, egyszerre kártyás és szocialista! Szenvedélyesen opponált a kártya szenvedélyemnek. Amikor házasságom alatt önmagam előtt azzal akartam a kártyapártitkát expiálni (éppen akkor nagy szerencsével játszottam) elhalmoztam őt ajándékokkal, a leghevesebben tiltakozott!

Önök rokonok!

Az öseiről nem a legnagyobb tisztelettel ír Károlyi Mihály:

— Az első vizitkártyám, amelyet nemzetségem a grófi koronával ékesítve adott le a történelmemnél, lent a sarokban a szomorú szavak olvashatók: „Szatmári béke, 1711”. Az én ösöm a rebellis kuruc, a fejedelmi hadvezére, lerakta a fegyvereket.

A maga nevelítéséről többek között ezeket mondja:

— Családom igazán nem feleltet sulyt arra, hogy a jogot élvezgesszem. Vidéki junkert akartak belőlem nevelni, aki birtokain él és a vadászaton kívül nem igen törődik semmivel. Ha volt valami becsvágyó tervük velem, az leginkább csak a hippológia terén mozgott...

Az első politikai szereplése az volt, hogy Zilahon fellépett képviselőnek. A zilahi kortesek mindenáron magas alkotmányos költségeket akartak tőle kiereszokolni.

— Én nem akartam adni, mert hittem a Sella Kálmán hirdette tiszta választásban. Egyik táviratot a másik után sürgette az alkotmányos költségeket. Egy ilyen táviratot megmutattam Sella Kálmánnak és megkérdeztem tőle, mitévő legyenek. „Hát fizess!” mondta a választások tisztaságáról szóló törvény ünnepelt szerzője. Én bizony nem fizettem és meg is buktam.

Arról a politikai harcokról írva,

amelyet Tisza István folytatott az obstruáló ellenzéki képviselők ellen, ezeket a vallomásokat yeti papírra:

— Ha ezekre a napokra visszatekintek és felteszem a lelkiismeretemnek a kérdést, mi volt a végső döntő ok, amely végleg átüzött a demokrácia táborába, azt kell felelnem, hogy ez az ok — **Tisza volt.**

A kemény Tisza.

Amikor nyilvánvaló volt, hogy Tisza elszánta magát a döntő útközetre, Károlyi Mihály felkereste őt a Városligeti Fasorban lévő villájában. Megkérdezte tőle, megmásíthatatlan-e az az elhatározása, hogy az erőszak fegyveréhez nyúl az ellenzékkel szemben?

— **Megmásíthatatlan!** — felelte Tisza.

— Ez az utolsó szavad?

— Ez.

— Akkor elválnak utjaink, nemcsak mint politikusoknak, hanem mint embereknek is.

— Akármilyen történések, mi úgy-e bár egymás jóhiszeműségét nem vonjuk kétségbe? — kérdezte Tisza.

— Ugy van.

— Akkor kétszeresen nehezemre esik ez a szakadás.

A függetlenségi pártok egyesítését nem tartotta feltétlenül helyesnek Károlyi Mihály. Csak azért egyezett bele, mert attól félt, ha ő nem egyesül „a langyos Kossuth Ferencsel és az ingadozó Apponyival”, akkor Andrásyék egyesülnek velük.

— Amikor a fuzió visszavonhatatlanul létrejött. — írja — Apponyi eljött hozzám, egy fotelbe rogyott és azt mondta: „Nem tudom, nem életem legnagyobb lövését követtem-e el?”

A becsületszó.

Részletesen elbeszéli amerikai utját és a visszatérés után való letartóztatását Franciaországban. Tőle és politikai barátaitól azt kívánták, hogy irjon alá egy okmányt, amelyben arra kötelezi magát, hogy szabadonbocsátása után nemcsak Franciaország ellen, de Franciaország szövetségesei ellen sem fognak harcolni, sem fegyveresen, sem fegyver nélkül.

— Impulzíven és meggyőződéssel határoztuk el. — ugymond — hogy ezt a nyilatkozatot nem fogjuk aláírni. Csak Ráth Endre habozott... Nekem más álláspontia volt a becsületszó dolgában. Mitől ez kiderült, fölünk függetlenül intézte el a dolgot és miután aláírt egy nyilatkozatot, sikerült eljutni Spanyolországba. Az ő felfogása az volt, hogy ő bármire is becsületszavát adhatja, ő az elszépséggel szemben nem érez kötelemnek semminemű fogadalmat, azért sem, mert ő sokkal súlyosabb otthoni fogadalmak kötik.

Akorül, hogy adják becsület szavukat, vagy sem, heves disputa folyt. Beszolt ebbe még Andrásy Gyula is, aki Budapestről a következő levelet írta Károlyi Mihálynak:

— Kedves Mihály! Itten mindenki abban a véleményben van, hogy bátran megígérheted, hogy nem fozsz a háborúban részt venni. Nem vagy katona. Csak a leg nagyobb nehézséggel juthatnál az ellenség elé. Ha általában elérhetnéd azt, hogy felvegyenek. Automobilistára már nincs szükség! Így például József testvéred, ré-

gen jelentkezett, de semmi szolgálatot sem végez és a háború kezdete óta Budapesten ül. Más szolgálatra pedig már azért sem használhatnának, mert nem vagy kikepezve... Különben úgy sem harcolhatsz ha Franciaországban kell ülnöd. Ugy sincs választásod a között, hogy harcolj, vagy nem, hanem csak alközt, hogy nálunk, vagy Franciaországban tartózkodjál és legvél tétlen. A katonáknak is ugyanez a véleményük. Ők is azt találják, hogy hátran megígérheted azt, hogy a háborúban sem Franciaország, sem szövetségesei ellen harcolni nem fogsz. Rokónaink és barátaink közül senki sem esett el. Pál és Gyula az oroszok ellen. Gyuri a szerbek ellen harcol. Mórinc beteg jött haza. Teljes bizalommal vagyok a jövő iránt! Mindnyájan nagyon vágyódnak már utánad. Igaz barátsággal ölel Ducl.

Károlyi Mihály azt mondja, hogy csak egy ember nem akarta arra rávenni, hogy becsületszavát adja a franciáknak, ez pedig a metyasszonya volt. Andrásy Katinka, aki azt írta, hogy... tegye azt, amit tennie kell.

A szomjas kocsis és a lova.

A konfliktuskocsis megszomjazott. Kocsijával megállott az Alexandri (Salacz)-utczában a kocsmá előtt és rászólt értelmes szemű lovára, hogy legyen türelmmel, amíg ő szomját odabent eloltja. A ló türelmes állat, várt egy fél órát, egy órát, mint ahogyan a gazdája megparancsolta neki. Azonban a ló türelmének is van határa és a szunyadvó kötelességérzet is felébredt benne, elhatározta, hogy elindul a standra gazda nélkül. Ugy gondolta, hogy tulajdonképpen ő huzza a kocsit és így a gazdája egészen felesleges. A „pasas” is örülni fog majd mert nem lesz, aki káromkodják. Lassan ballagott a Főter felé, de szerencsétlenségére épen arra jött a kisonat. Még nem szokta meg az egyedülletét és így nem volt teljesen tisztában azzal, hogy ilyenkor mit kell csinálni. Valószínűleg azt remélte, hogy majd a kisonat fog előle kitérni és egyenesen feléje lépkedett. Hogyha nem sétál arra dr. Angel István Arad város polgármestere valószínűleg súlyosabb következménye lett volna a konfliktus vállalkozásának, amelynek vagy a kisonat vagy a konfliktus itta volna meg a levét. Azonban a polgármester arra sétált és épen a legkritikusabb pillanatban helyes utrateltte a vállalkozó szellemű paripát.

Elfogott bélyegtolvajok.

(Levélsekrcényből vették ki a leveleket kiskoru gyermekek.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi postahivataloknál az utóbbi időben feltűnt, hogy a postaszekrényekbe dobott levelek egyrészerül erőszakkal leszedik a bélyegeket. A legkövetkezőbb nyomozásnak sem sikerült a mai napig a titokzatos bélyegtolvajokat leleplezni. Végre ma este egy rendőr tetten érte őket, amikor egy főtéri postaszekrényből kiszedgették a leveleket. Egy 12 éves fiú és egy 14 éves leány volt a tolvaj. A lopásokat úgy követték el, hogy egy

meggörbített dróttal benyúltak a ládába és kihúzták a leveleket, amelyeket a bélyeg leszedése után vissza-

dobták a postaszekrénybe. A két kiskoru „bélyeggyűjtő” letartóztatták és átadták a kiskoruak bíróságának.

Vigyázat: házikolbász!

(Falusi hentesek lelketlen üzérkedése Arad közönségének gyomrára.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi piacot látogatók részére nem a legkellemesebb látvány a piac egyik ékessége: a pacalt áruló kofák asztalai. Ezek az asztalok tisztátalanságukkal és a rajtuk garmadában fekvő véres húsdarabokkal, különösen nyáron, annyira degusztálók, hogy aki nem kényeszerül arra menni, szívesen elkerüli. Néhány hét óta feltűnt, hogy ezek az asztalok már a kora reggeli órákban megüresedtek, nagy öröme a közönségnek és kétségbeesésére azoknak, akik kutyáik részére innen szokták beszerezni naponta az ételmet. A Közlöny munkatársának figyelmét egy előkelő vadászember hívta fel erre a körülményre és amikor figyelni kezdtük, hogy mi lehet ennek a gyanus változásnak az oka, megdöbbentő adatoknak jöttünk nyomára. Megtudtuk ugyanis azt, hogy ezeket a vágóhid hulladékokat, pacalokat és egyéb marhahécszeket nagy mennyiségben veszik össze a falusi hentesek, feldolgozzák kolbásznak, bekeverik más hentesárnkba és a legszörnyőbb lelketlenséggel eladják falusi kofaasszonyaiknak, akik a kolbászféleket felfüstölik és úgy hozzák be az aradi piacra mint saját készítésű házikolbászokat. Az egyik piaci pacalt áruló asszony például kijelentette, hogy

valamelyik glogováci hentes ötven kilogram pacalt vett meg tőle és állandó az előleges rendelése. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy mielőtt megveszi a piacon az úgynevezett házikolbászokat, vágja előbb ketté vagy törje széjjel és úgy vizsgálja meg, hogy nem tartalmazza-e ezt a mérges, romlott anyagot. Ugyanis a pacaldarabok, bármilyen finomra vannak megdarálva és bármilyen elosztott mennyiségben van bekeverve a rendes hús közé, könnyen felismerhetők fehér színükről és borszerű keménységükről, dacára annak, hogy a romlott lelkü emberek, mielőtt kolbászból darálnák, erősen megfőzik. Ezek a fohérségek különben a kolbász bőrén keresztül is látszanak, persze legtöbb ember a házikolbászt jellemző zsirtartalommal téveszti össze.

A hatóság figyelmét is felhívjuk erre a machinációra és kérjük az illetékes hatóságok olyirányú intézkedését, hogy minden kolbászféle, amelyet a piaci asszonyok szerény kendőiken árulgatnak, a közönség által látható formában, kettévágva kerüljön eladásra és a bűnösöket az ádrágitó törvény legnagyobb szigorával sújtásuk, mert tudni kell, hogy ezek a piacra került kolbászfélek kilogrammonként átlag 80—100 lejbe kerülnek, viszont a pacal ára kilogrammonként mindössze három lej.

Primadonna-háboru.

(Sárvay Rózsi idegen tollai.)

(Saját tudósítónktól.) A közönség mindenkor élénken érdeklődött a kulisszák birodalma iránt és így mi is hirt adtuk arról a színházi háboruskodásról, amely a temesvári színháznál Sárvay Rózsi szubrett és a direktió között folyik.

Ezzel az ügyvel kapcsolatban olyan hír terjedt el, hogy F. Sugár Teri, Sárvay Rózsi lakásán tetleg inzultálta a ruháit eltepte. Ennek az incidensnek hiteles története a következő:

F. Sugár Teri Sárvay Rózsiak körülbelül kétszáz ezer lej értékű színpadi ruhát adott kölcsön, mert Sárvay minden toiletté nélkül érkezett Temesvárra, és ezeket kérte vissza teljes joggal a direktorné, hiszen Sárvay megszűnt a társulat tagja lenni.

Ahelyett azonban, hogy a szubrett a kölcsönkapott ruhákat visszaadta volna, Sárvay Rózsi édes anyja a direktornét kidobta a szobából.

Sárvay Rózsi mint értesülünk ezenkívül a Dornhelm cégnél tizenöt ezer lejért vásárolt selymet, amelyet szintén a direktorné fizetett ki. Sárvay sem a pénzt, sem a selymet nem adta vissza, hanem azt a küldöncöt, aki elkérte, egész egyszerűen kidobta. Selyem hálóingek és egyéb diszkrét ruhadarabok szintén Sugár Teri gardróbiájából kerültek Sárvay testére és ér-

dekes, hogy csekély tizenegypár cipőt mond Sárvay a magáénak, melyek a direktorné ruháitól valók. Sugár Teri most a rendőrséghez fordult, hogy jogos tulajdonát visszakapja.

Jugoszlávia is elkebozza a német vagytonokat.

(Erélyes retorzió a jóvátételi szállítások elmaradása miatt.)

Belgrádból jelentik: Németország a békeszerződés értelmében a jóvátételi számlára iparcikket, faházakat és építkezési anyagot köteles szállítani Jugoszláviának. Eddig eleget is tett ennek a kötelezettségének, most azonban beszüntette a szállításokat arra való hivatkozással, hogy az állam gazdasági helyzete nem nyújt módot a jóvátételi fizetések törlesztésére. Erről jegyzékben is értesítették a jugoszláv kormány és kifejtették, hogy a jövőben csak készpénzüzetés ellenében szállítanak ismét. A jugoszláv külügyminiszter most válaszjegyzékben arról értesítette a német kormányt, hogy ha álláspontját nem változtatja meg, akkor a Jugoszláviában élő német állampolgárok vagytonát elkebozza és hasonlóképpen jár el a jugoszláv vállalatokban érdekelte német tőkével is. A jugoszláv kormány kijelenti, hogy a németektől eikonfiskált javakat elárvereztetni és azok értékét a jóvátételi számlára írja. A jugoszláv gazdasági körök a szállítás beszüntetése miatt gazdasági válságot jósolnak és erélyes diplomáciai lépésre sürgetik a kormányt.

Hogy áll a lej?

1923. dec. 4-én 100 lejért adtak:

Nálunk:

2.78 svájci frankot,
9.12 francia frankot,
9.500 külföldi magyar koronát,
17000 tényleges magyar koronát,
17.500 belső magyar koronát,
36.000 osztrák koronát.

Zürichben 2.95 frankot

Párisban 9.70 frankot

Budapestben 10.800—12.100 K-t

Az angol választások.

(Nagy liberális győzelmet várnak)

Londonból táviratozzák: Baldwin miniszterelnök választási körútjának során Liverpoolban nagy beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy Anglia ugyan győzelmesen került ki a háborúból, de ennek dacára hat-nyolc millió font sterlinget kell fizetnie. Anglia visszafizeti adósságát Amerikának, míg az Angliának adós szövetségesek még a kamatait sem fizetik az adósságuknak. Dacára annak, hogy Anglia közvetve támogatja iparát és kereskedelmét, mégis egy-két millió angol munkanélküli van az országban. A helyzet annyira komoly, hogy ez az egyszerű várakozásnál többet kíván meg.

Londonból táviratozzák: Az új parlamenti választások során a legutóbbi hírek szerint a liberálisok nagy győzelme várható. Mindemellett a parlamenti többséget a konzervatívok fogják megszerezni.

A szerb külügyminiszter és Magyarország.

(Nyilatkozat a magva-kisántant jóviszonyról.)

Budapestről táviratozzák: Nincsić jugoszláv külügyminiszter a Pesti Hírlap tudósítójának három kérdésére nyilatkozott. A feltett kérdések közül az első az volt, hogy milyen magatartást tanúsít Jugoszlávia a dunai konföderáció eszméivel szemben. A második, hogy a külügyminiszter milyennek látja Magyarországot és a kisántant kibékülésének gazdasági és politikai jelentőségét. A harmadik pedig az volt, hogy milyen esetleges feltételeket támaszt Jugoszlávia Magyarországgal szemben az első kérdésre a külügyminiszter a következőket válaszolta:

— A dunai konföderáció eszmeivel szemben egész közvéleményünk elutasítólólag viselkedik.

A másodikra kijelentette, hogy a jó viszony megteremtése Magyarország és szomszédai között mindenképp előtt gazdasági szempontból járna nagy haszonnal, mert ez által kedvezőbb alap adódna Középeurópa országainak gazdasági fejlődésére. Politikai

szempontból is előnyös volna, mert nagyobb volna a bizalom a kölcsönös kapcsolatokban. A harmadikra a következőket mondotta:

— Királyságunk elvárja Magyarországtól, hogy lojálisan teljesíti a békeszerződések határozatait, amelyeken ma Európának szinte egész nemzetközi rendje nyugszik. A megbeszélések után, amelyeket Genfben Bethlennel és Daruváryval folytattam meg erősödött bennem a meggyőződés, hogy csakhamar lehetséges lesz államaink között normális és barátságos viszonyt létesíteni, ami nemcsak számunkra, de Magyarországra is jelentős haszon lenne.

HIREK.

A számkivetettek.

(Őszi tragédiák.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi városliget lombtalan fái alatt az elmúlt héten két emberi hullát találtak. Két nyomorultan elpusztult ember feküdt a sárban, az esőben. Ennek a két szerencsétlennek megrázó tragédiájára csak most derült világosság. A ma éjszakán tartott razzia négy öreg embert talált a városligetben betegen, nyögve a földön. Elmondották, hogy a szegényházból utasították ki, mert állítólag nem találtak eléggé rokkantaknak őket. Érdeklődésünkre megtudtuk, hogy az aradi szegényház annyira túlszűlt, hogy kénytelen a vezetőség a nem aradi illetőségű ápoltakat illetőségi helyükre küldeni. Ugyancsak azokat is eltávolították a szegényházból, akiket a vezetőség keresetképesnek talált. A kiutasított hetven-nyolcvan éves emberek azonban nem tudnak megélni falujukban és visszashállingóznak Aradra, hogy koldulásból tengessék életüket. Éjszakai szállásuk nincs, ezért kénytelenek a szabad ég alatt tölteni az éjszakát. Ezek közé tartozott a két elpusztult ember is és a ma éjszaka talált négy beteg öreg. Gyenge szervezetük nem bírja az egészségtelen őszi éjszaka nedves, hűvös levegőjét és hamarosan megtámadja őket valami súlyos betegség, amely megöli nekik a megváltó halált.

— A bánati udvari vadászat eredménye. A kétnapos temesvári királyvadászat gyönyörű eredménnyel végződött. A vadásztársaság 456 nyulat, 15 fácánt, 12 szalonkát, 15 farkast, 5 vadmacskát és 4 különböző vadat lőttek. A zsákmányból Ötölsége 50 nyulat a temesvári kórháznak adományozott. A király megígérte, hogy havazás után ismét eljön a temesvári vidéki erdőkbe vadászni.

— A japán pusztulás. Tokióból táviratozzák: A földrengés által elpusztított japán területek ujjaépítése 595 millió yenbe fog kerülni.

Németország választásra készül.

(Felosztatják a parlamentet. — A szociáldemokraták nem támogatják Marx kancellárt. — Ellentétek Millerand és Poincaré között.)

(A Közlöny Távirati Híradása.)

Berlinből táviratozzák: A kormány holnap ferjeszti be a birodalmi gyűlésnek felhatalmazási törvényjavaslatát, de a törvény hatályát az eddigi szokástól eltérően két és fél hónapra, 1924. február 15-ig korlátozzák. A javaslatban a kormány határozottan kijelenti, hogy a megszavazandó felhatalmazási törvény alapján csak olyan rendeleteket bocsájt ki, amelyekkel nem szünteti meg az eddig érvényben volt törvények hatályát. Ha a kormánynak nem sikerülne többséget szerezni, akkor a birodalmi gyűlés felosztatásának és az új választások kiürítésének eszközéhez folyamodik. Berlini politikai körökben számolnak azzal, hogy a kormány a holnapi ülésen nem tud többséget kapni és ennek következtében a parlamentet felosztatja. A szociáldemokratapárt egy része nem látja szívesen a felosztatást, mert az időpontot nem tartják alkalmasnak a választási küzdelemre és lehetséges, hogy a felosztatás elkerülése végett azok a képviselők, akik ezen a nézetben vannak távollétükkel fogják gyengíteni a kormány ellenzékének táborát.

Berlinből táviratozzák: A szociáldemokrata képviselők Marx birodalmi kancellárral folytatott megbeszélésükön kijelentették, hogy a felhatalmazási törvényt nem szavazzák meg, ha a kivételes állapotokról szóló rendelkezéseket hiadéktalanul nem helyezik hatályon kívül. A szociáldemokrata képviselők magatartása miatt a kormány nem is számíthat a törvényjavaslat megszavazására. Kétséges, hogy ezek után a kormány benyújtja-e megszavazás végett a most készen levő meghatalmazási törvényjavaslatot. Valószínűnek tartják, hogy a kor-

— A román egyházak egyesülése. A románság tudvalevőleg két egyházra oszlik: a görög keleti és a görög katolikus egyházra. A görög keleti egyház a zsinati rendszer alapján áll és nincs közösen elismert feje, autocefal egyház, a görög katolikus egyházi rítusa egy a görög keletivel, de kormányzás tekintetében a római pápa fenhatóságát ismeri el. A két egyház eddig hevesen küzdött egymással, holott a közvélemény óhaja, hogy meg kell keresni az egyesülés lehetőségét. Most, hogy a kormány a felekezeti kérdés rendezésére egy törvényjavaslatot készített, a két felekezet ügyeinek rendezésére dr. Ghibu gör. keleti felekezet és egyetemi tanár úrból szó-

mány a birodalmi alkormány 48. szakasza alapján szándékozik intézkedéseit végrehajtani. A Lokalanzeiger szerint parlamenti körökben az a felfogás, hogy a felhatalmazási törvény kérdése a birodalmi gyűlés felosztatásának kérdésévé élesedik ki és ez elkerülhetetlenül bekövetkezik.

Captownból jelentik: Az Európából visszatért Smuts tábornok, az angol fennhatóság alatt álló Dél-Afrika miniszterelnöke Németország helyreállításáról kijelentette, hogy a helyreállításra vonatkozó javaslata Ausztria ujjaépítési tervén alapszik. Bár Németországban a helyreállítás feladatai nagyobbak, de ott gyorsabban mennek végbe, mint Ausztriában.

A rajnai köztársaság sorsa.

Coblentzről táviratozzák: A rajnai köztársaság ideiglenes Kormány elfogadta Metz és Maithes lemondását és egyhangúan Dortent nevezte ki miniszterelnökké. Az ideiglenes Kormány elhatározta, hogy Emsbe teszi át székhelyét, mert Coblentzben az antant szövetségi bizottsága tartja elfoglalva a középületeket.

Münchenből táviratozzák: Kiszivárgott hírek szerint Knilling bajor miniszterelnök és Kahr államfőbiztos között súlyos nézeteltérések vannak. Ennek következményeképpen komolyan tartja magát a kormányváltás híre.

Hír Millerand lemondásáról.

Párisból táviratozzák: Holnap Millerand köztársasági elnök elnök letével minisztertanács lesz. Politikai körökben ezzel kapcsolatban Millerand lemondásának eshetőségéről beszélnek. Az elnök ellene van a közigazgatási kerületenként való választásoknak, míg Poincaré miniszterelnök ragaszkodik ennek a választási rendszernek a visszaállításához.

vá teszi a kérdést és az Univerzál legújabb számában azt a feltűnő megoldási módot ajánlja, hogy a két egyház egységesítését oly módon kell keresztni vinni, hogy a kettő a nyugati római katolikus egyházhoz csatlakozzék, mert dogmái eltérés a kettő között alig van, azonkívül ezáltal a román nép és egyház fajokonafval szorosabb kapcsolatba fog kerülni.

— Uj szerkesztő. A Vointa Banatului, a román nemzeti párt bánati lapjának szerkesztését december elsejétől Dávid Octáv ismert hírlapíró vette át.

— Festmények, rézmetszetek Kerpelnél. — Mesedélutánra jegyek csütörtöktől kezdve kaphatók Scherbiagnál.

„Tízék”

Egy párisi kokot szerelme Pola Negrivel a főszerepben. Ma szerdán és csütörtökön az

Apolloban.

Nagy árrdukció!

Téli-áru szükségletét gyári áron szerezheti be

Nagy árrdukció!

V. Missir Fii & Co. S. A. cégnél, Arad, Bulev. Regina Maria.

— **Elhalasztott temetés.** Herbay Szilvius tábornok mára tervezett temetése holnap, szerdán délután 3 órakor fog lefolyni. A holttestet az aradi gör. kel. román katedrálisból katonai pompával kísérik örök nyugalomra a felső temetőben levő családi sírkertbe.

— **Egy kávéház helyett kettő.** Az aradi Dácia kávéházát egy aradi confekció részvénytársaság és Leipnicker Andor, a Pannónia bérlője megvették. A részvénytársaság a kávéház helyiségének bérletét kapta meg a háztulajdonos Neuman Testvérek cégtől, míg Leipnicker a kávéház berendezését vette meg. A részvénytársaság, melynek vezetője György Menyhért aradi női divatárú kereskedő, január 15-én fogja átvenni a helyiséget. Ezzel egyidejűleg Rosenfeld Victor, a Központi bérlője a Str. Alexandri (Salacz-utca) felé eső részen a volt Lloyd helyiséget és a hozzá csatlakozó öltözőket és ruhatarakat új kávéházzá akarja alakítani és az erre vonatkozó terveket be is mutatta illetékes szakértőknek. Így egy megszünt kávéház helyett két újat kap az aradi közönség. Az átvételről kezdve Leipnicker Andor és új társa, Zsédely János, a Városi kávéház volt társtulajdonosa vezetni tovább, január 15-ig a Dácia kávéházat. A tervek szerint a Pannónia étterem helyiségeit addig átadják és a Dácia berendezésével új kávéházat nyitnak.

— **Öngyilkos herceg.** Berlinből táviratozzák: Schaumburg-Lippe Sándor herceg 23 éves korában, állítólag boldogtalan szerelme fölött való bánatában, ma agyonlőtte magát.

— **A nagy karácsonyi vásár** már megkezdődött Strasser divatruházában.

— **Három év óta gyártják a hamis pénzt.** Bucarestből jelentik: A jassii pénzhamisítási ügyben a vizsgálat megállapította, hogy a szervezet három éve folytatta üzemeit és rengeteg mennyiségű hamis bankjegyet hoztak ezalatt forgalomba, amelyeket főleg Erdély, Bánát és Bessarabia területén helyeztek el. A hatóságok a nyomozást még folytatják, hogy a bűnügy összes részleteit kiderítsék.

— **Ahol nincs szegényember.** Szabadkáról jelentik: Az új jogszólás illetéktörvény következtében alaposan csökkenni fog a válóperek száma. Ugyanis az új törvény 600 dinár illetékekkel sújtja a válópereket és az illetéket előre kell kifizetni. A törvény legkülönösebb rendelkezése, hogy szegénységi bizonyítványt a jövőben csak az kaphat, aki évi öt dinárnál kevesebb adót fizet. Ilyen polgára nincs Jugoszláviának, tehát az új illetéktörvény szerint Jugoszláviában nincsen szegény ember.

— **Kotányi Nővérek zongorahangversenye** a Kulturpalotában december hó 16-án. Jegyek Scherhágánál.

— **Ha ragályos betegség lenyegget,** ügyeljünk a belek szabályos működésére. Koprof az ideális és főízű csokoládé hashajtó erre a legalkalmasabb.

— **Poloskairtó Lovasnak** porszivő gépe megérkezett Str. Oituz 111.

— **Kiskoru leányok** — éjszakai razzian. Az aradi államrendőrség az éjszaka folyamán razziat tartott és a Kulturplofa mellett levő parkban két kiskoru leányt fogott el, akik feltűnően bizalmas együttlében voltak fiatalemberekkel. A rendőrség előállította őket és orvosi vizsgálat után éjszakai csavargásért megindult ellenük az eljárás.

— **Szabadlára helyezett gyilkos.** Dr. Farcescu temesvári vizsgálóbíró ma kihallgatta és szabadlára helyezte Henz József gyilkosságával vádolt segédét, aki az elmúlt héten Allár Péter erzsébetvárosi kocsmáros meggyilkolta. A vizsgálat folyamán ugyanis beigazolást nyert, hogy Henz tettét ittás állapotban követte el, előléte kifogástalan volt. Mivel szökésétől nem kell tartani, a vizsgálóbíró elrendelte azonnali szabadlára helyezését.

— **Önbortóvák és más acélárúk** nagy választékban Hegedűsnél Arad.

— **Lapunk** mai számban a Simay-gözlüddő hirdetésébe tévedés csuszott. A gözlüddő nőknek, úgy mint eddig, pénteken délután van nyitva.

A fascisták lapja.

(Kik az „idegenek“.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi sajtó ismét megszorodott egy orgánummal: Savu Constantin, a jónévű aradi román hírlapíró és volt parlamenti képviselő „Vointa Poporului“ (A nép akarata) címen hetenként megjelenő négy oldalas lapot indított. A lap, amely az aradi fascista szervezet hivatalos lapja, már meg is jelentette első számát. A fascista lap részletesen ismerteti a párt célját és programját, majd röviden vázolja a fascizmus történetét, közli a fascisták alapszabályait és tizparancsolatát. A párt célja a tisztas közvélemény megteremtése, harc a korrupció és az „idegenek“ ellen, ezenkívül a román hegemónia biztosítása az országban.

Az „idegenek“ elleni harc sok kétséget hagy fenn Romániában a „Strain“ (idegen) kifejezést mindazokra értik, akik nem román nemzetiségűek. Erre vonatkozóan megkérdeztük Savu Constantint, a fascista lap szerkesztőjét, aki röviden, tömören válaszolt és a következőkben magyarázta meg, kiket tekintenek a fascisták idegeneknek:

— **Idegenek** alatt értjük azokat a Romániában tartózkodó élősdiéket, — mondotta Savu Constantin — akik más országból idegen utlevéllel jöttek ide, hogy az itteni konjunkturákat, kilihasználják és árdrágításokat, lakásmizériákat idézzenek elő és ezáltal viszsztatartsák Romániát gazdasági fejlődésében. Ezek az idegenek, akik számosan vannak Romániában valamilyen módon engedélyt szereztek ehhez, vagy meg nem engedetten is itt tartózkodnak. Ezek ellen küzdünk. A Romániában élő kisebbségeket mi nemrománoknak nevezzük. A kisebbségek érdekeit természetben tartjuk, mert mint román állampolgárok adóval és munkával szolgálják Románia érdekeit.

KÖZGAZDASÁG.

A szigorú tőzsde.

(A budapesti értéktőzsde új rendszabályai.)

Budapestről táviratozzák: A tőzsdetanács mérsékelni akarja a részvényinflációt és ezért különféle rendszabályokat léptett életbe. A tanács elé kerülő javaslat szerint minden tőzsdére gravitáló vállalatnak **legalább három évig részvénytársasági formában kell működnie** és az első két üzletévről szóló mérlegét be kell terjesztenie a tanács elé. **Minimálisan 200 millió alaptőkét kell felmutatni**, ennél kisebb alaptőkéjű vállalat részvényeit nem jegyzik. Afelett nem történt döntés, hogy az olyan vállalatokat, amelyek bevezetés iránti kérelmüket már benyújtották, a régi vagy az új szabályzat szerint bírálják el. A nem jegyzett értékek piaca titkárt kap és tervezik azt is, hogy az exoták árfolyama a hivatalos árfolyápon is szerepeljen, a felelősséget ezért azonban nem a tanács, hanem az egyezmény vállalná.

— **Szenhiány Bucarestiben.** Bucarestből jelentik: A főváros villanyvilágítását a szénkészletek nagyfokú hiánya miatt erős redukció fenyegeti. A villamosi áratokat ma korlátozzák. A jelenlegi szénkészlet csupán harminchat órára elég és ha újabb szállítmány nem érkezik, a városi villamosművek működésének teljes beszüntetése várható. A főváros polgármestere ma intervencióra kérte fel az iparügyi miniszteriumot és a CFR. vezérigazgatóját. A vasut ma kisebb szénzállítmánnyal segítette a krízisen. A villamos közlekedés korlátozását mindaddig fentartják, amíg a fővárosnak megfelelő széntartalék nem áll rendelkezésére.

— **Uj vasipari értékpapir bevezetése a pesti tőzsdén.** A Corvin vasöntőde és gépgyár r. t. (Budapest-Mátyásföld) részvényeinek hivatalos jegyzését a tőzsdetanács elfogadta és az új értékpapir bevezetése a jövő héten elején fog megtörténni. Az értékpapir bevezetését a Mezőgazdasági Hitelintézet (Budapest, V. Szabadság-tér 13.) eszközli. Az új részvényt a meginduláskor kb. 12—15000 m. koronával fogják jegyezni és így a legolcsóbb vasipari papírok egyike. A Corvin vasöntőde és gépgyár husz esztendeje áll fenn, egyike a legjobb híru hasonló vállalatoknak. Eddig főleg malomipari gépek és motorok gyártásával foglalkozott, most azonban üzemet kiterjesztette és kisautók gyártására is berendezkedett. Már eddig is nagyobb állami és magánrendelésekkel bír. A részvénytársaság elnöke Belitska Sándor v. b. t. t., nyug. miniszter, a vállalat igazgatóságában helyet foglal Nagy Béla, az ismert pénzügyi szakember, a Mezőgazdasági Hitelintézet vezérigazgatója. A gyár műszaki részét Kertész Artúr, az Erdélyben előnyösen ismert szakember vezeti.

— **Folytatják a román-magyar tárgyalásokat.** Wodianer Rudolf báró a magyar delegáció vezetője ma Bucarestben nyilatkozatot adott, amelyben kijelentette, hogy a tárgyalások nem szakadtak meg sőt szélesebb alapokon tovább folytatják. Két referense visszatartott Budapestre, de helyettük három új referens jön, Ladányi, Vörös és Fináczy, akik a vasutügyek kiváló szakértői.

— **Kolozsvár leszállítja a maximális árakat.** Kolozsvárról jelentik: A városi tanács újból maximálta az élelmiszerek árát és figyelembe véve a gazdasági helyzet javulását, az árakat 10—15 százalékkal leszállította.

Valutapiac.

(Javult a lej.)

A lej Zürichben és Párisban ma ismét javult. A zürichi zárlatban elérte a 2.95-ös magasságot, Párisban pedig 9.60 francia frankot fizettek a lejért. A lejjavulással párhuzamosan a belföldi piacon a devizák árai esettek és a kereslet csökkent. Az áralakulásokból arra lehet következtetni, hogy a lejjavulás tartósnak ígérkezik.

— **Aradi valutaárak.** (December 4.) Francia frank 11.50, svájci frank 36, dollár 198, dinár 2.30, széköl 5.60, lira 8.80, angol font 880, magyar korona 0.00.80, osztrák korona 0.00.2850, **Kifizetések:** Budapest külföldi 95, belföldi 175, Bécs 360, Prága 5.70, Zürich 34.25, Milano 8.60, London 860, Páris 10.75, Newyork 197, Belgrád 2.40.

— **Temesvári valutaárak.** (Dec. 4.) Newyork 194, dollár 194, London 842, angol font 850, Páris 10.35, francia frank 10.75, Zürich 35.90, svájci frank 34.25, Prága 5.65, széköl 5.70, Milano 8.40, lira 8.25, Belgrád külföldi 2.27, belföldi 2.16, dinár 2.10, Budapest külföldi 98, belföldi 175, magyar korona 165, Bécs 360, osztrák korona 370.

— **Bucarestiben ünnep miatt tőzsdeszünet.**

— **Zürichi nyitás.** (December 4.) Amsterdam 217.65, Newyork 574.25, London 2491, Páris 30.78.7, Milano 24.80, Prága 16.75, Budapest 0.03, Belgrád 6.47.50, **Bucaresti** 2.92.50, Bécs 0.008075.

— **Zürichi zárlat.** (December 4.) Amsterdam 217.60, Newyork 574, London 2491.50, Páris 30.77, Milano 24.77.75, Prága 16.77.5, Budapest 0.03, Belgrád 6.46.25, Bucaresti 2.95, Bécs 0.0081.

— **Budapesti Devizaközpont** jegyzései. (December 4.) Napoleon 68800, Belgrád 225—239, **Bucaresti** 103—121, London 87.000—91.400, angol font 87300—94700, Milano 890—945, lira 900—955, Newyork 20.100—21.200, Páris 10.05—11.71, francia frank 585—629, Prága 11.20—11.86, Varsó 0.30—50, osztrák korona 28.40—30.60.

„Démon cirkusz“ Hatalmas cirkusz-film. Urániában. Ma szerdán és esütörtökön az

Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár az „ORIENT“ divatruházban, Arad, Str. Alexandri (Salacz-utca sarok) 5—10 és 15% árkedvezményel. 7013

OSRAM NITRA

Több világosság
Több teljesítményt jelent

OSRAM
felirást kell a villanykörteknél látnunk

Politikusok lovagias ügye.

Bpestről táviratozzák: A nemzetgyűlés legutóbbi zárt ülésén több afér keletkezett. Ezek közül Szilágyi Lajosnak gróf Csáky Károly honvédelmi miniszterrel és báró Prónay György közéleti államtitkárral keletkezett lovagias ügye. Mind a két affért ma békés úton intézik el. — Bethlen miniszterelnök báró Perényi Zsigmond és gróf Ráday Gedeon utján provokálta Rakovszky Istvánt, a nemzetgyűlés zárt ülésén elmondott beszéde miatt. Gróf Csáky Károly és Prónay György államtitkár, akik a Prónay Pál-féle lovagias ügyben Bethlen segédei voltak, szintén provokálták Rakovszkyt.

Aradi mozi hírek.

Hans Müller drámája, a „Tüzek”, amely az eddigi előadásain páratlanul álló nagy sikert ért el, a közönség fokozódó érdeklődése és tetszése mellett, még csak két napon — szerdán és csütörtökön — látható az Apollóban. Ivettenek, a szegény, jobb sorsra érdemes uccalány, aki ába akar megjavulni s szerepében ába teszi megtiszteltté, az előítélt, kegyetlen társadalom kitaszítja végül is életével váltja meg csalódását. Pola Negri és Albert a főszereplői ennek a drámának. A „Tüzek” nagy koncepcióval, mély tekintettel az előadások 9 órakor kezdődnek az Apolló

irkusztragédia az Uránia filmstúdió: „Démoncirkusz” néven megízazó erejű dráma, amely az artistavilágban játszódik le. A „Démoncirkusz” egy szeniális cirkuszművész tragikus élettörténetét adja. A cirkuszvilág titokzatos élete tárul fel ebben a filmben s a hős, akit átkos szenvedélye a posványba taszít, erős akarattal újra felemelkedik, ember lesz. Lotto Claire és Cal de Vogt játszó a főszerepeket a „Cirkuszdémon”-ban, amely még szerdán és csütörtökön kerül színre az Urániában.

A szerkesztésért ideiglenesen:
KÓCSY JENŐ
felel.
Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.
Felhívás! Miután a „Berzovai beton és műköiparvállalat” gazdát cserélni szándékozik felkéretnek az esetleges hiteltelzők, hogy igényeiket 3 napon belül annyiból is inkább jelentsék be, mert később jelentkezőket figyelembe nem veszem. Arad, 1923. dec. 4. Dr. Juhász Géza, ügyvéd. Bohus-palota II. Kapu. II. em. ajtó 23. 14169

Nyilatkozat.

A Közlöny nov. 28-iki száma közölte Steiner Izidor ur ellen tett feljelentésemet, amit, mivel az tévedésen alapult visszavontam. Steiner Izidor ur hiánytalanul rendezte ügyeit és a felmerült tévedésért ezúton kérek bocsánatot.
7008 **Körtvöltesi Viktor.**

Erdély városaiban

„Rador” No. 729.
jó összeköttetésű, széles ismerettséggel rendelkező 7002 (ügyvéd, tőzsdebizományos)
urak címét kéri
nagybank odautazó cégvezetője.
Levelek „Sürgős” 4988” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek.

Buzát, tengerit, zabot és babot

prompt szállít: 7011
DOINA-cég, Arad, Str. Barițiu 5.

Fűszerüzletek,

vendéglők, kávéházak, szállodák: piactér közelében bármily célra alkalmas üzletek, irodák, lakások teljes berendezéssel: továbbá bér-, magán- és gazdálkodásra alkalmas házak elfoglalható lakással **sürgősen eladó.** Bővebbet Wallinger Irodában Str. Unirei (Fábián G.-ucca) 2. (Földes patikával szemben.) 14169

Butorok

a legjobb kivitelben állandóan raktáron és mérsékelt árak mellett kaphatók: 18779
VICTORIA-butorgyár,
ARAD, Strada Ioan Calvin 42.
Lerahat: Neuman palota, (Strada Horia.)

Régi fogakat és törött arany **fogakat** a legmagasabb árban **veszek**
Fromet Gancz D'Moudjalled vizsgázott fogász **ARAD, 14115** Bul. Reg. Ferd. 17. József főherceg-u 17.

Tisztviselők és Munkások 5 és 10% árengedményben részesülnek Sympion fűszer és pálinka üzletben Str. Eminescu 30. hcl legfinomabb karácsonyi tea, rum és likör kaptató. 7001

A Teleajeni Româno-Americana cukorfinomító társaság egy hosszú tapasztalattal bíró **öntő mestert** és egy jó **finomító gépészt keres.** A referenciák másolataival ellátott ajánlatok a társaság címére (Refinerie Româno-Americană Teleajeni) Ploestibe küldendők. 6950

Információs iroda keres Aradon jól bevezetett urat **informatornak**
CIM: CLUJ POSTAFIÓK 127.

Sirközlet.

konkurrencia nélkül, kész áruval, nyers márvány és trachyt követ, kocsikkal, kovács műhellyel, nagyon sok szerszámmal, csiszoló anyaggal, szóval teljes felszereléssel, más vállalkozás miatt **sürgősen olcsón eladó.** Megkeresések
Lázár Manó, LIPOVA. Centrál - szálló.

Vonós és fuvós hangszerek és azok javítását vállalja 172
Brada Jaroslav, hangszerraktára. Timisoara, Gyárváros II 3 Crai 1 az udvarban. Ocarinak, szájharmonikák, hurok és alkatrészek raktára.

Müller Konrad saját készítésű 102
Takarék Tűzhelyek nagy raktára
Timisoara, Fröbl-gasse 34.

Megszűnt
az
„Au Bon Gout”
lerakaita 14351
Somló
Testvéreknél.
December hó 1-én megkezdődött a raktáron levő áruk olcsó eladása!!

Varrógépek, kerékpárok, csillárok, főzőedények

és alkatrészek legolcsóbb beszerzési forrása. Villany és csengőszerelési vállalat, szakszerű javítóműhely.

Schwartz

műszerész, Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 14301

Apró hirdetések.

Levelezés.

TISZTAMULTU leány középkorú uriember állandó barátja lenne, ki őt támogatná. Leveleket „Kedvet” jellegre az Aradi Közlöny kiadójában. 7007

URAK! Ki támogatna szerényen egy fiatal asszonykát. Ajánlatokat „22” jellegre Wallinger hirdetője Arad továbbítja. 14169

Alkalmazás.

USÁGELÁRUSÍTÓ vidékre kedvező feltételek mellett azonnal felvétetik. Aki hirdetéssel már foglalkozott, előnyben részesül. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 400

HÁZVEZETŐNŐ, komoly, megbízható, vidékre keresetlik. Érkezhetnek délután 2-4-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6994

FŐMOLNÁR, lehetőleg nőtlen, szakképzett, felvétetik Braun-malomban Micalaca-Nou. 6992

PERFECT főzőnőt keresek. Cím Arad, Str. Seminarului 1a. 7015

PÉNZTÁRSI, vagy elárúsítónői állást keres románul, németül beszélő nő. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 14168

NAGYOBB leánykámhoz vidékre lehetőleg német, francia nevelőnőt keresek. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 14169

HÁZMESTERI pár boltiszolgai állással egybekötve azonnali belépésre keresetlik. Linoleum Arad, Bulev. Regina Maria 22. 7006

PÉNZBESZEDŐI, vagy ehhez hasonló állást elvállalva románul tudó fiatalember. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6999

MEGBIZHATÓ, tisztességes nőt keresek öthónapos kisleányom és két nagyobb fiam mellé. Arad, Str. Dessoanu 8. (Révay-ucca 12.) 14170

BRAUN cipőszalonjában Arad a főpostával szemben, elsőrendű női munkások felvétetnek. 14324

KIFUTÓFIUT keres azonnalra Román Szászértékesítő, Neuman-ház Arad. 14070

Lakás.

KÉT-HÁROM szobás lakásért szívesen adok egy kövér disznót. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 14170

IDŐSEBB uriember részére egy világos szép uccai szoba kiadó. Bővebbet dr. Müller ügyvéd Arad, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér.) 7010

Vétel és eladás.

EZÜST és dísz tárgyak, ezüst kanalak, arany és ezüst karcsatt órák, arany órák, gyűrű, kézimunkák, szmírna íróasztalszőnyeg, finom damaszt asztalműek, lenvászon párnahuzatok, szőrme boák, perzsa és silskin kabátok, ebédli, leányszoba, tükrök, illesztés, butorok, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-u. 23.) I. em. jobb. 1000

EZÜST és dísz tárgyakat, szőnyegeket, antik dolgokat, háztartási cikkeket, teherneműket, butorokat, bizonyányba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

LÁMPAERNYÓ különlegességek, hécsi modellek, „Favorit” Iparművészeti Salon Arad, Strada Marășesti 10. (volt Kossuth-utca 64.) 7094

EGY jó, erős stráfkocsi eladó. Cím Arad Str. Remus 9-39. (Virág-ucca.) 7009

RÖVIDÁRUÜZLETNEK megfelelő, alig használt berendezés eladó. Cím Wallinger-hirdetőjében Arad. 14169

PIANINOT, zongorát veszek. Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 6938

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmírnaszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzsa szőnyegek, műtárgyak, antik fűzők és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Ortutay-palota címre küldendők. 13573

EREDETI világos norvég csukamájolaj Marke Aarsaether, görvélykóros, tüdőbajos, felletlen, sápadt, angolkóros, gyenge gyermekeknek és felnőtteknek. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14133

HA olcsón és elegánsan akar berendezkedni, vegyen antik butort Salon Artistique-ben. Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 6939

SVEICI himzések nagy választékban érkeztek és maradékok leszállított árban Hoffmann Sándornál Arad, Fischer Elize-épület. — Egy szőrme női kabát szivességből, olcsón kapható. 6990

Ingtalan.

FIGYELEM! Főtér közelében emeletes ház 4 üzemhelyiséggel, nagy lövedelemmel, feltűnő olcsón eladó. Haász-iroda Arad, Strada Románului 5. (Zrinyi-ucca.) 13547

NYOLCVANHÉT hold prima bírtok tanyával sürgősen eladó. Haász-iroda Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-ucca.) 13547

FIGYELEM! Belvárosi földszintes ház 4 szobás fürdőszobás elfoglalható lakással, sürgősen eladó. Haász-iroda, Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi-u.) 13547

ARADMEGYÉBEN háromjratu malom, három szobás lakással, személyzeti lakással, istálló, sertésóllal, nagy telekkel 1200 méter fával, 500.000 lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 14324

BELVÁROSI ház elfoglalható négy szoba, elő- és fürdőszobás lakással 300.000 lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 14324

ARAD, Strada Doamna Bălașa (Purgly Lajosné-ucca) 93. számú kertés ház azonnal elfoglalható lakással eladó. 13548

Üzlet.

JÖMENETELŰ tőzsdéhez 150.000 lejes, (betegség miatt) társ keresetlik, esetleg eladó. Bővebbet Wallinger-irodában Arad. 14169

Elátás.

ABONÁNSOK jutányos árért kapnak izletes házikosztót „Vadember” vendéglőjében Arad. 14170

Különfélék.

ELVESZETT EGY BOT hajlított fogóval, a bot körül lapított széles rézlapon a tulajdonos neve vékony írott betűkkel bevésvé. Kedves emlék lévén, illő jutalomban részesül az, aki beadja az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

ELVESZETT egy karikára fűzött kulcsomó, a megtalálója kéretik azt az Aradi Közlöny kiadóhivatalában leadni. 7012

GYÖRFFY TESTVÉREK műbutor asztalos műhelye Timișoara (Temesvár) Gyár város, Rákasi-ut 2. 96

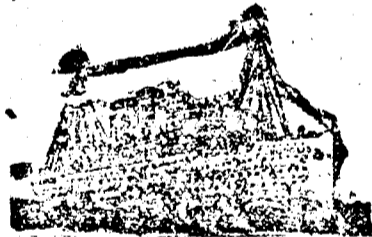
ÚJ BUTORHITELT folyósít GÁRAL Arad Calea Banatului (Asztalos Sándor-ucca) 5. 6909

Rudvas Kg-ként 9.50.

lapos, gömbölyű és négyzet. Vasgerendák minden méretben, Olom minden mennyiségben kapható: **Deutsch Jacob** Timișoara gyár. Str. Dacilor 56. Telef. 601

6462

Holland America Line S. A. R.

aradi fiókja Bulev. Reg. Ferdinand No. 1.

Egyetlen Romániában is megalapított és törvényszéki bejegyzett hajózási részvénytársaság (Szemben a városházával)

Rotterdam-Newyork
Rotterdam-Canada
Rotterdam-Cuba-Mexico

A legrégibb és legismertebb hajózási vállalat Romániában.

KÖZPONT: București, Calea Griviței 193. — Vezérigazgató: M. SPIEGLER. — FIÓKOK: Timișoara, Oradea-Mare, Sighetul-Marmareșel, Cernăuți. 7005

Utlevéiügyekben díjtalanul áll rendelkezésére. — Szolid kiszolgálás, gyors, kényelmes utazás, elsőrendű ellátás!

La Renommée des Flandres
valódi
pótkávé érkezett
Dumitru N. Anastasia
céghez
ARAD Bul. Reg. Ferdinand I. No 25.
Minden háziasszony ma csak VALÓDI BELGA pótkávét használ a Frank-kávé és egyéb utánzatok helyett. 14191

TÁRSULNÉK
kis ipariüzemhez
vagy faüzemhez
50.000.— Leje
később többel is.
Kérek részletes tervekkel levélket K E L E T hírlapirodától „BIZTOS BEFEKTETÉS” jellegre. 14070

No. G. 9625/4—1921.
PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.
Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad No. de mai sus, una masina de cusut cuprinsa in favorul lui Duma Ioan pentru suma de lei 117 capital, interese de 5% de la 6 Septembrie 1921 spese stabilite până in prezent in suma de lei 216.25 se vor vinde la licitație publică in Arad, Str. Blandusiei (Közép-u.) No. 7 in ziua de 5 Decembrie 1923. d. m. la orele 5. Arad la 20 Noembrie 1923. 7014
CIUPULIGA,
exec. jud. regesc.